

VALSTYBINĖS ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJOS APSKAITOS POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (toliau – Įstaiga) apskaitos politika (toliau – apskaitos politika) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS) ir kitais teisės aktais.

2. Įstaiga taiko tokią apskaitos politiką, kuri užtikrina, kad apskaitos duomenys atitiktų kiekvieno taikytino VSAFAS reikalavimus. Jeigu nėra konkretaus VSAFAS reikalavimo, vadovaujama bendraisiais apskaitos principais, nustatytais Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme ir papildomai paašškintais 1-ajame VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1K-388 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 1-ojo standarto patvirtinimo“ (toliau – 1-asis VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“).

3. Apskaitos politika užtikrina, kad finansinėse ataskaitose pateikiama informacija yra:

3.1. svarbi vartotojų sprendimams priimti;

3.2. patikima, nes:

3.2.1. teisingai nurodo Įstaigos veiklos rezultatus, finansinę būklę ir pinigų srautus;

3.2.2. parodo ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų ekonominę prasmę, ne vien teisinę formą;

3.2.3. yra nešališka, netendencinga;

3.2.4. yra pateikta vadovaujantis atsargumo principu;

3.3. visais reikšmingais atvejais išsamai.

4. Apskaitos politika nurodo Įstaigos ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių pripažinimo, įvertinimo ir apskaitos principus, metodus bei taisykles.

II SKYRIUS BENDRIEJI APSKAITOS PRINCIPAI

5. Įstaigos vykdomos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai įtraukiami į apskaitą ir Įstaigos finansinių ataskaitų rinkinys rengiamas taikant Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme nurodytus bendruosius apskaitos principus.

6. Įstaiga taiko visus VSAFAS, išskyrus tuos, kurie skirti taikyti tik fondams. Tai, kad Įstaiga neturi tam tikrų ūkinių operacijų ar ūkinių įvykių, nelaikoma, kad ji netaiko tokių ūkinių operacijų ar įvykių apskaitą reglamentuojančio VSAFAS.

III SKYRIUS NEMATERIALUSIS TURTA

7. Įstaigos nematerialusis turtas (toliau – nematerialusis turtas) pripažįstamas ir jo apskaita tvarkoma vadovaujantis 13-uoju VSAFAS „Nematerialusis turtas“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 1K-238 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 13-ojo standarto patvirtinimo“.

8. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas ir registruojamas, jei atitinka nematerialiojo turto apibrėžimą, t. y. neturi materialios formos, ir šiuos kriterijus:

8.1. yra lengvai atskiriamas nuo kitų nematerialiojo turto vienetų;

8.2. pagrįstai tikėtina, kad Įstaiga būsimaisiais laikotarpiais iš nematerialiojo turto gaus ekonominės naudos;

8.3. galima patikimai nustatyti nematerialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą;

8.4. Įstaiga turi teisę tuo nematerialiuoju turtu disponuoti (įskaitant teisę apriboti juo naudotis kitiems) ir jį kontroliuoti. Laikoma, kad Įstaiga kontroliuoja nematerialųjį turtą, jei turi teisę gauti iš jo ekonominės naudos būsimaisiais laikotarpiais. Galimybė kontroliuoti nematerialųjį turtą gali priklausyti nuo juridinių teisių į tą nematerialųjį turtą atsiradimo arba nuo jų pasikeitimo.

9. Įstaiga nematerialųjį turtą skirsto į šias grupes: plėtros darbai, programinė įranga ir jos licencijos, patentai, literatūros, mokslo ir meno kūriniai, kitas nematerialusis turtas ir nebaigti projektai.

10. Nematerialiojo turto įsigijimo savikainą sudaro pirkimo kaina, įskaitant importo ir kitus negražintinus mokesčius, atėmus prekybos nuolaidas. Visos išlaidos, tiesiogiai priskirtinos prie nematerialiojo turto įsigijimo išlaidų ir susijusios su nematerialiojo turto paruošimu naudoti, taip pat yra įtraukiamos į jo įsigijimo savikainą.

11. Jeigu nematerialusis turtas įsigijamas išsimokėtinai per ilgesnį nei 12 mėnesių laikotarpį ir sutartyje nurodytos palūkanos reikšmingai skiriasi nuo rinkos palūkanų normos arba nėra nurodytos, turto įsigijimo savikaina apskaičiuojama diskontuojant visą sutartyje nurodytą už nematerialųjį turtą mokėtiną sumą iki dabartinės vertės, taikant apskaičiuotų palūkanų normą sutarties sudarymo metu pagal 17-ojo VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-223 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto patvirtinimo“, nuostatas.

12. Išankstiniai apmokėjimai už nematerialųjį turtą yra registruojami nematerialiojo turto sąskaitose.

13. Pagal panaudos ir nuomos sutartis gautas ir naudojamas nematerialusis turtas registruojamas nebalansinėse sąskaitose.

14. Įstaiga gali gauti nematerialųjį turtą neatlygintinai arba įsigyti už simbolinį atlygį, t. y. už reikšmingai mažesnę nei nematerialiojo turto rinkos vertę. Nematerialusis turtas, gautas iš kito viešojo sektoriaus subjekto teisės aktų nustatyta tvarka, apskaitoje registruojamas tokia pačia įsigijimo savikaina, kokia jis buvo užregistruotas perduodančio viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje. Perėmimo momentu registruojamas turtas balansine verte ir vadovaujantis 20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1K-205 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 20-ojo standarto patvirtinimo“, nuostatomis registruojamos finansavimo sumos.

15. Pirminio pripažinimo metu nematerialusis turtas įvertinamas įsigijimo savikaina. Išlaidos, patirtos po nematerialiojo turto pirminio pripažinimo, didina nematerialiojo turto įsigijimo savikainą tik tuo atveju, kai galima patikimai nustatyti, kad patobulintas nematerialusis turtas teiks didesnę ekonominę naudą, t. y. kad atliktas esminis nematerialiojo turto pagerinimas.

16. Po pirminio pripažinimo nematerialusis turtas finansinėse ataskaitose yra rodomas taip:

16.1. nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas ribotas, yra rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizacijos ir nuvertėjimo, jei jis yra, sumą;

16.2. nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas neribotas, yra rodomas įsigijimo savikaina, atėmus turto nuvertėjimo, jei jis yra, sumą.

17. Amortizacija skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą metodą taip, kad nematerialiojo turto savikaina būtų sistemingai paskirstyta per jo naudingo tarnavimo laiką. Amortizacija skaičiuojama vadovaujantis nematerialiojo turto amortizacijos normatyvais, kurie nustatomi atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus viešojo sektoriaus subjektams.

18. Amortizacija pradedama skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai nematerialusis turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos ir nebeskaičiuojama nuo kito mėnesio, kai naudojamo nematerialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai nematerialusis turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to nematerialiojo turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

19. Neriboto naudingo tarnavimo laiko nematerialiojo turto amortizacija neskaičiuojama.

20. Likvidacinė nematerialiojo turto vertė lygi nuliui, išskyrus atvejus, kai trečioji šalis įsipareigoja nupirkti šį nematerialųjį turtą jo naudingo tarnavimo laiko pabaigoje arba kai rinkoje aktyviai prekiaujama tokiu nematerialiuoju turtu.

21. Nenaudojamo nematerialiojo turto amortizacija neskaičiuojama. Nenaudojamu laikomas pripažintas nereikalingu, netinkamu (negalimu) naudoti ir vykdant atitinkamas programas perduotinas valdyti, naudoti ir disponuoti kitiems viešojo ir ne viešojo sektoriaus subjektams nematerialusis turtas.

22. Nuostoliai dėl nematerialiojo turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami pagal nuvertėjimo požymius. Pagrindiniai nematerialiojo turto nuvertėjimo požymiai yra pateikti 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1K-229 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 22-ojo standarto patvirtinimo“.

23. Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas peržiūrimas, kai yra požymių, kad anksčiau nustatytas naudingo tarnavimo laikas gali būti reikšmingai pasikeitęs. Naudingo tarnavimo laikas negali viršyti teisės aktuose numatytų terminų. Jeigu numatomas nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas stipriai skiriasi nuo anksčiau įvertinto naudingo tarnavimo laiko, amortizacijos laikotarpis yra atitinkamai koreguojamas.

24. Įstaiga gali perleisti nematerialųjį turtą jį parduodama, išnuomodama finansinės nuomos (lizingo) būdu, mainydama į kitą turtą ir kitais leidžiamais būdais ir atvejais. Nustatant pelno ar nuostolių, atsiradusių dėl turto perleidimo, sumą ir laikotarpį, kurį šis pelnas ar nuostoliai turi būti įtraukti į apskaitą ir rodomi finansinėse ataskaitose, vadovujamasi 10-uoju VSAFAS „Kitos pajamos“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 1K-161 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 10-ojo standarto patvirtinimo“, ir 11-uoju VSAFAS „Sąnaudos“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-059 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 11-ojo standarto patvirtinimo“. Nematerialusis turtas jį perleidžiant arba, jei šis nematerialusis turtas nebeatitinka nematerialiojo turto pripažinimo kriterijų, turi būti nurašomas. Kai nematerialusis turtas perduodamas ar nurašomas, jo įsigijimo savikaina, sukaupta amortizacija ir, jei yra, nuvertėjimas, nurašomi.

25. Įstaigos nematerialiojo turto mainų sandoris gali būti sudaromas tik tada, jei Lietuvos Respublikos teisės aktais nematerialiojo turto valdytojams suteikta teisė mainyti nematerialųjį turtą.

26. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 13-ajame VSAFAS „Nematerialusis turtas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 1K-238 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 13-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

IV SKYRIUS

ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS

27. Įstaigos ilgalaikis materialusis turtas (toliau – ilgalaikis materialusis turtas) pripažįstamas ir jo apskaita tvarkoma vadovaujantis 12-uoju VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“.

28. Ilgalaikis materialusis turtas yra pripažįstamas, jei atitinka šiuos kriterijus:

28.1. turto vienetas yra skirtas tam tikroms savarankiškomis funkcijoms atlikti, tai yra, pagrįstai tikėtina, kad Įstaiga būsimaisiais laikotarpiais iš ilgalaikio materialiojo turto gaus ekonominės naudos;

28.2. galima patikimai nustatyti ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą;

28.3. Įstaiga turi teisę tuo ilgalaikiu materialiuoju turtu disponuoti (įskaitant teisę apriboti juo naudotis kitiems) ir jį kontroliuoti;

28.4. yra numatomas naudoti ilgiau nei vienus metus;

28.5. jo įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė už Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą minimalią viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto vertę. Šis kriterijus netaikomas nekilnojamajam turtui, kilnojamosioms kultūros vertybėms, kitoms vertybėms, transporto priemonėms ir šaunamiesiems ginklams (išskyrus vienkartinio naudojimo).

29. Įstaiga ilgalaikį materialųjį turtą pagal pobūdį skirsto į šias pagrindines grupes, nustatytas VSAFAS:

29.1. žemė;

29.2. pastatai;

29.3. infrastruktūros ir kiti statiniai;

29.4. nekilnojamosios kultūros vertybės;

29.5. mašinos ir įrenginiai;

29.6. transporto priemonės;

29.7. kilnojamosios kultūros vertybės;

29.8. baldai ir biuro įranga;

29.9. kitas ilgalaikis materialusis turtas;

29.10. nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai.

30. Pagal poreikį Įstaiga ilgalaikį materialųjį turtą gali skirstyti į smulkesnes grupes.

31. Įstaigos ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas pagal turto vienetus. Įstaiga gali ilgalaikio materialiojo turto vienetai suskirstyti į kelis atskirus turto vienetus pagal savo poreikį, jei laikosi visų 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“, tokiam suskirstymui nustatytų sąlygų.

32. Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą sudaro pirkimo kaina, įskaitant importo ir kitus negražintinus mokesčius (tarp jų ir pridėtinės vertės mokesčių) atėmus prekybos nuolaidas, jei dėl to įsigijimo savikaina netampa reikšmingai mažesnė už ilgalaikio materialiojo turto rinkos vertę. Visos išlaidos, tiesiogiai priskirtinos prie ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo išlaidų ir susijusios su turto paruošimu naudoti iki jo naudojimo pradžios, yra įtraukiamos į jo įsigijimo ar pasigaminimo savikainą.

33. Jeigu ilgalaikis materialusis turtas įsigijamas išsimokėtinai per ilgesnį nei 12 mėnesių laikotarpį ir sutartyje nurodytos palūkanos reikšmingai skiriasi nuo rinkos palūkanų normos arba nėra nurodytos, ilgalaikio materialaus turto įsigijimo savikaina apskaičiuojama diskontuojant visą sutartyje nurodytą už ilgalaikį materialųjį turtą mokėtiną sumą iki dabartinės vertės, taikant apskaičiuotų palūkanų ar kitą pagrįstą normą sutarties sudarymo metu pagal 17-ojo VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos

finansų ministro 2008 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-223 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto patvirtinimo“, nuostatas.

34. Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą yra registruojami ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose.

35. Pagal panaudos ir nuomos sutartis gautas ir naudojamas ilgalaikis materialusis turtas registruojamas nebalansinėse sąskaitose.

36. Įstaiga gali gauti ilgalaikį materialųjį turtą neatlygintinai arba įsigyti už simbolinį atlygį, t. y. už reikšmingai mažesnę nei turto rinkos vertę. Ilgalaikis materialusis turtas, gautas iš kito viešojo sektoriaus subjekto teisės aktų nustatyta tvarka, kuriam iki perdavimo buvo taikomas įsigijimo savikainos metodas, apskaitoje registruojamas tokia pačia įsigijimo savikaina, kokia jis buvo užregistruotas perduodančio viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje. Perimantis turtą viešojo sektoriaus subjektas taip pat registruoja sukauptą nusidėvėjimo sumą ir nuvertėjimo sumą ilgalaikio materialiojo turto perdavimo dieną. Tokio ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas turi būti lygus likusiam jo naudingo tarnavimo laikui. Perimto ilgalaikio materialiojo turto balansinė vertė perėmimo momentu taip pat registruojama kaip finansavimo sumos, vadovaujantis 20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1K-205 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 20-ojo standarto patvirtinimo“, nuostatomis.

37. Po pirminio pripažinimo ilgalaikis materialusis turtas finansinėse ataskaitose yra rodomas:

37.1. žemė, kultūros vertybės ir kitos vertybės – tikraja verte;

37.2. kitas ilgalaikis materialusis turtas – įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, jei jis yra, sumą.

38. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą taip, kad ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė būtų nuosekliai paskirstyta per visą ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką.

39. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas vadovaujantis ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvais, kurie nustatomi atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus viešojo sektoriaus subjektams.

40. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai ilgalaikis materialusis turtas pradėtas eksploatuoti, pirmos dienos. Nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, kai naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai ilgalaikis materialusis turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to ilgalaikio materialaus turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

41. Ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas ir likvidacinė vertė yra peržiūrimi, kai yra požymių, kad anksčiau nustatytas naudingo tarnavimo laikas ar likvidacinė vertė gali būti reikšmingai pasikeitę. Ilgalaikio materialiojo turto likvidacinė vertė nustatoma atsižvelgiant į sumą, kurią, pasibaigus naudingo tarnavimo laikui, tikimasi gauti už ilgalaikį materialųjį turtą, įvertinus būsimas likvidavimo ar perleidimo išlaidas. Ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas ir likvidacinė vertė yra tikslinami gavus papildomos

informacijos. Pradedant nuo laikotarpio, kurį buvo patikslintas naudingo tarnavimo laikas arba likvidacinė vertė, ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė turi būti nudėvėta per likusį (patikslintą) turto naudingo tarnavimo laiką.

42. Nuostoliai dėl ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo, išskyrus žemę, kultūros vertybes ir kitas vertybes, apskaitoje registruojami pagal nuvertėjimo požymius. Pagrindiniai ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo požymiai yra pateikti 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1K-229 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 22-ojo standarto patvirtinimo“. Nuostoliai dėl ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami apskaičiuotų nuostolių suma, mažinant ilgalaikio materialiojo turto balansinę vertę ir ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas (atsižvelgiant į tai, kokiai veiklai vykdyti susijęs turto vienetas yra naudojamas). Kai vėlesniu ataskaitiniu laikotarpiu, pasikeitus aplinkybėms, atkuriami anksčiau pripažinti ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo suma, ilgalaikio materialiojo turto balansinė vertė po nuvertėjimo atkūrimo negali viršyti jo balansinės vertės, kuri būtų buvusi, jeigu ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

43. Rekonstravimo ir remonto išlaidų registravimas apskaitoje priklauso nuo rekonstravimo ir remonto darbų rezultato. Rekonstravimo ir remonto išlaidomis yra didinama ilgalaikio materialiojo turto savikaina ir (arba) patikslinamas likęs ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas, jeigu išlaidos reikšmingai pailgino ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką arba reikšmingai pagerino ilgalaikio materialiojo turto naudingąsias savybes. Jei atlikti darbai nepagerina naudingųjų ilgalaikio materialiojo turto savybių ar nepadidina ilgalaikio materialiojo turto funkcijų apimties arba nepailgina jo naudingo tarnavimo laiko, jie nepripažįstami esminiu pagerinimu, o šių darbų vertė pripažįstama ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis.

44. Kai ilgalaikis materialusis turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikainos, sukaupto nusidėvėjimo ir, jei yra, nuvertėjimo sumos nurašomos, o su tuo susijęs pelnas arba nuostolis veiklos rezultatų ataskaitoje priskiriamas kitai veiklai.

45. Nurašius nevisiškai nudėvėtą ilgalaikį materialųjį turtą, pripažįstamos veiklos, kurioje turtas buvo naudojamas, sąnaudos, lygios šio turto balansinei vertei.

46. Įstaigos veikloje nebenaudojamas ilgalaikio materialiojo turto vienetas, kurį nuspręsta parduoti, perkeliamas į atsargas sprendimo priėmimo dieną. Ilgalaikis materialusis turtas į atsargas perkeliamas nurodant to turto įsigijimo savikainą, sukauptas nusidėvėjimo ir nuvertėjimo sumas.

47. Kai tikraja verte įvertintas ilgalaikis materialusis turtas nurašomas, parduodamas, neatlygintinai perduodamas ar kitaip perleidžiamas kitam subjektui, tikrosios vertės rezervas mažinamas ta suma, kuri priskiriama tam ilgalaikiam materialiajam turtui. Ilgalaikio materialiojo turto nurašymo arba pardavimo atveju suma, kuria sumažinamas tikrosios vertės rezervas, didina sukauptą perviršį arba mažina sukauptą deficitą. Ilgalaikio materialiojo turto perdavimo kitam viešojo sektoriaus subjektui atveju perduodama ir tikrosios vertės rezervo dalis, susijusi su šiuo ilgalaikiu materialiuoju turtu.

48. Pagal panaudos ir nuomos sutartis gautas ir naudojamas ilgalaikis materialusis turtas registruojamas nebalansinėse sąskaitose.

49. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

V SKYRIUS ATSARGOS

50. Įstaigos atsargų (toliau – atsargos) apskaita tvarkoma vadovaujantis 8-uoju VSAFAS „Atsargos“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 1K-220 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 8-ojo standarto patvirtinimo“.

51. Atsargomis pripažįstamas Įstaigos turtas, kurį Įstaiga per vienus metus sunaudoja pajamoms uždirbti ar viešosioms paslaugoms teikti arba kuris yra laikomas numatant jį parduoti ar paskirstyti vykdant įprastą veiklą, išskyrus ilgalaikį turtą, kurį numatoma per 12 mėnesių perduoti kitiems viešojo sektoriaus subjektams, taip pat Įstaigos ūkinis inventorių, nebaigta gaminti produkcija ir nebaigtos teikti paslaugos pagal trumpalaikes sutartis.

52. Įstaigos ūkinis inventorių yra materialusis turtas, kuris yra naudojamas daugiau nei vieną kartą ir kurio įsigijimo ar pasigaminimo savikaina mažesnė už Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą minimalią viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto vertę.

53. Atsargos finansinės būklės ataskaitoje skirstomos į šias smulkesnes grupes: žaliavas ir medžiagas, naudojamas Įstaigos veikloje (kuras, atsarginės dalys ir panašiai); ūkinį inventorių (pavyzdžiui, ilginamieji laidai, kabeliai, įrankiai, indai, baldai, patalynė, drabužiai, avalynė ir panašiai); ilgalaikį materialųjį turtą, skirtą parduoti. Į atsargas perkeliamas ilgalaikis materialusis turtas, kurį nuspręsta parduoti.

54. Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Atiduoto naudoti ūkinio inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamo ūkinio inventoriaus kiekinė ir vertinė apskaita tvarkoma nebalansinėse sąskaitose.

55. Išankstiniai mokėjimai už atsargas registruojamai trumpalaikio turto išankstinių mokėjimų sąskaitose.

56. Pirminio pripažinimo metu atsargos yra vertinamos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina.

57. Po pirminio pripažinimo atsargos finansinėse ataskaitose yra rodomos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina arba grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų yra mažesnė.

58. Į atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainą įtraukiamos visos įsigijimo, perdavimo ir kitos išlaidos, susidariusios gabenant atsargas į jų buvimo vietą ir suteikiant joms būtiną tinkamam naudojimui būklę.

59. Atsargos nukainojamos iki realizavimo vertės tam, kad jų balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti šias atsargas panaudojus

(arba pardavus). Kai atsargos yra sunaudojamos (parduodamos), jų balansinė vertė yra pripažįstama sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai yra suteikiamos viešosios paslaugos (arba pripažįstamos atitinkamos pajamos). Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolat apskaitomų atsargų būdą, kai buhalterinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu (pardavimu) susijusi operacija.

60. Apskaičiuodama atsargų, sunaudotų teikiant paslaugas, ar parduotų atsargų savikainą, Įstaiga taiko „pirmas gautas, pirmas išduotas“ (FIFO) atsargų įkainojimo būdą arba konkrečių kainų būdą. Atsargų įkainojimo būdas parenkamas atsižvelgiant į atsargų ir veiklos, kurioje šios atsargos yra sunaudojamos, pobūdį.

61. Visa atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos sumažinimo iki grynosios realizavimo vertės suma ir visi nuostoliai dėl atsargų praradimo, nurašymo ir panašiai yra pripažįstami to laikotarpio, kuriuo sumažėjo vertė ar atsirado nuostolių, nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudomis.

62. Išnykus aplinkybėms, dėl kurių buvo sumažinta atsargų balansinė vertė, ji apskaitoje parodoma taip, kad nauja balansinė vertė būtų lygi patikslintai grynajai realizavimo vertei, bet ne didesnė negu atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikaina. Atsargų vertės sumažėjimo dėl grynosios realizavimo vertės padidėjimo suma mažinamos to laikotarpio, kuriuo padidėjo grynoji realizavimo vertė, sąnaudos.

63. Jei sunaudojamos, nurašomos, parduodamos ar kitaip perduodamos iš finansavimo sumų įsigytos ar pasigaminintos atsargos, iš karto pripažinus sąnaudas turi būti registruojamas finansavimo sumų sumažėjimas ir pripažįstamos finansavimo pajamos pagal 20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1K-205 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 20-ojo standarto patvirtinimo“, nuostatas. Atkūrus atsargų vertės sumažėjimą, turi būti atkuriamos ir finansavimo sumos bei sumažinamos finansavimo pajamos.

64. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 8-ajame VSAFAS „Atsargos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 1K-220 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 8-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

VI SKYRIUS FINANSINIS TURTAS

65. Įstaigos finansinis turtas (toliau – finansinis turtas) pripažįstamas ir jo apskaita tvarkoma vadovaujantis 14-uoju VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 1K-430 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 14-ojo standarto patvirtinimo“ ir 17-uoju VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-223 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto patvirtinimo“.

66. Įstaigos finansinis turtas skirstomas į ilgalaikį ir trumpalaikį.

67. Ilgalaikiam finansiniam turtui priskiriama:

67.1. po vienu metų gautinos sumos;

67.2. kitas ilgalaikis finansinis turtas.

68. Trumpalaikiam finansiniam turtui priskiriama:

68.1. per vienus metus gautinos sumos;

68.2. išankstiniai mokėjimai;

68.3. pinigai;

68.4. kitas trumpalaikis finansinis turtas.

69. Finansinis turtas apskaitoje registruojamas tada, kai Įstaiga gauna arba pagal vykdomą sutartį įgyja teisę gauti pinigus ar kitą finansinį turtą.

70. Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu registruojamos įsigijimo savikaina. Vėlesnio vertinimo metu po vienu metų gautinos sumos vertinamos amortizuota savikaina.

71. Po vienu metų gautinos sumos finansinės būklės ataskaitoje pateikiamos amortizuota savikaina, atėmus nuvertėjimą, o per vienus metus gautinų sumų įsigijimo savikaina – atėmus nuvertėjimą. Finansinio turto, įvertinto amortizuota savikaina, amortizacijos suma, tenkanti ataskaitiniam laikotarpiui, priskiriama finansinės ir investicinės veiklos pajamoms.

72. Įstaigos pinigų sudaro pinigai banko sąskaitose.

73. Gautinų sumų ir išankstinių mokėjimų nuvertėjimo nuostoliai priskiriami ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudoms.

74. Įstaiga nurašo iš apskaitos registruotą finansinį turtą (ar jo dalį) tik tada, kai netenka teisės to finansinio turto (ar jo dalies) kontroliuoti. Įstaiga netenka teisės kontroliuoti finansinio turto tada, kai gauna visą sutartyje numatytą naudą, baigiasi teisių galiojimo laikas arba perleidžia šias teises kitoms šalims.

75. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 14-ajame VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 1K-430 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 14-ojo standarto patvirtinimo“, ir 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-223 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

VII SKYRIUS TURTO NUVERTĖJIMAS

76. Ilgalaikio materialiojo turto, nematerialiojo turto, finansinio turto bei atsargų nuvertėjimo apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 1K-220 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 8-ojo standarto patvirtinimo“, 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-223 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto patvirtinimo“, ir 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos

finansų ministro 2008 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1K-229 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 22-ojo standarto patvirtinimo“.

77. Nuostoliai dėl ilgalaikio materialiojo turto, nematerialiojo turto, finansinio turto bei atsargų nuvertėjimo pripažįstami ir registruojami apskaitoje pagal nuvertėjimo požymius. Sudarydama metinių finansinių ataskaitų rinkinį Įstaiga nustato, ar yra ilgalaikio materialiojo turto, nematerialiojo turto, finansinio turto bei atsargų nuvertėjimo požymių.

78. Pagrindiniai nuvertėjimo požymiai, taikomi Įstaigos ilgalaikiam materialiajam turtui ir nematerialiajam turtui:

78.1. išoriniai požymiai:

78.1.1. reikšmingai sumažėjusi ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto teikiamų paslaugų ar juo gaminamų produktų paklausa;

78.1.2. per ataskaitinį laikotarpį ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto rinkos vertė sumažėjo reikšmingai daugiau, negu būtų sumažėjusi dėl įprastinio ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto naudojimo per tą patį laikotarpį;

78.1.3. per ataskaitinį laikotarpį Įstaigos veiklos technologinėje, teisinėje aplinkoje arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės politikoje įvyko reikšmingų pokyčių, susijusių su Įstaigos turimo ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto naudojimo apimtimi ir pobūdžiu, kurie daro neigiamą poveikį Įstaigos veiklos rezultatams;

78.2. vidiniai požymiai:

78.2.1. yra įrodymų, kad ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas ar jo dalis yra sugadinta;

78.2.2. Įstaiga turi ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, kuris dar nėra visiškai nudėvėtas (amortizuotas), tačiau jau nebenaudojamas veikloje;

78.2.3. per ataskaitinį laikotarpį įvyko (arba jie yra tikėtini netolimoje ateityje) reikšmingų ilgalaikių pokyčių, susijusių su ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto naudojimo apimtimi ir pobūdžiu, tokių kaip ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto galimybių neišnaudojimas (prastovos); planuojama nutraukti ar restruktūrizuoti veiklą, kurią vykdamas naudojamas šis ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas; planuojama perleisti ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą anksčiau, negu iki tol tikėtasi, ir panašūs pokyčiai, darantys neigiamą poveikį Įstaigos veiklos rezultatams;

78.2.4. ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui eksploatuoti ir prižiūrėti reikia daugiau išlaidų, nei buvo numatyta iš pradžių.

79. Atsargos laikomos nuvertėjusiomis ir jų įsigijimo savikaina mažinama iki grynosios realizavimo vertės, kai:

79.1. atsargos sugenda arba yra sugadintos;

79.2. atsargos visiškai ar iš dalies pasenusios;

79.3. atsargos nereikalingos arba netinkamos naudoti;

79.4. atsargų pardavimo kaina sumažėjo ar išaugo įvertintos gamybos baigimo išlaidos.

80. Nuostoliai dėl ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto bei atsargų nuvertėjimo apskaitoje registruojami apskaičiuotų nuostolių suma, mažinant ilgalaikio materialiojo ir

nematerialiojo turto bei atsargų balansinę vertę ir ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas.

81. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto bei atsargų nuvertėjimas nėra tolygus ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto bei atsargų nurašymui. Ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui bei atsargoms nuvertėjus, yra mažinama ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto bei atsargų vieneto balansinė vertė, tačiau išsaugoma informacija apie ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto bei atsargų įsigijimo savikainą, t. y. įsigijimo savikaina apskaitoje lieka tokia pati kaip iki nuvertėjimo nustatymo, o nuvertėjimas registruojamas atskiroje sąskaitoje. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto bei atsargų nuvertėjimas apskaitoje yra registruojamas ne didesne verte nei jo balansinė vertė.

82. Kai vėlesniu ataskaitiniu laikotarpiu, pasikeitus aplinkybėms, atkuriamą anksčiau pripažinta ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto bei atsargų nuvertėjimo suma, jo balansinė vertė po nuvertėjimo atkūrimo negali viršyti jo balansinės vertės, kuri būtų buvusi, jeigu ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto bei atsargų nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

83. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1K-229 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 22-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

VIII SKYRIUS FINANSAVIMO SUMOS

84. Finansavimo sumų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1K-205 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 20-ojo standarto patvirtinimo“.

85. Įstaigos finansavimo sumos (toliau – finansavimo sumos) – Įstaigos iš valstybės, kitų išteklių fondų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų, užsienio valstybių ir organizacijų, kitų šaltinių gauti arba gautini pinigai arba kitas turtas, skirti Įstaigos nuostatuose nustatytiems tikslams pasiekti, funkcijoms atlikti ir vykdomoms programoms įgyvendinti. Finansavimo sumos apima Įstaigos gautus arba gautinus pinigus ir kitą turtą pavedimams vykdyti, kitas lėšas Įstaigos išlaidoms dengti ir kaip paramą gautą turtą.

86. Gautos ir gautinos finansavimo sumos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje kaip turtas ir kaip finansavimo sumos, jeigu jos atitinka šiuos kriterijus:

86.1. finansavimo sumų gavėjas užtikrina, kad tenkinamos finansavimo sumų davėjo jam nustatytos sąlygos finansavimo sumoms gauti;

86.2. yra finansavimo sumų davėjo sprendimų ar kitų raštiškų įrodymų, kad finansavimo sumos bus suteiktos ir pinigai bus pervesti ar kitas turtas bus perduotas;

86.3. finansavimo sumų dydis gali būti patikimai įvertintas.

87. Valstybės biudžeto asignavimai pripažįstami gautinomis finansavimo sumomis, tik teisės aktų nustatyta tvarka pateikus paraišką gauti finansavimo sumas, jei yra tenkinami apskaitos politikos 86 punkte nurodyti kriterijai.

88. Jei patiriamos sąnaudos, kurios bus finansuojamos iš numatytų finansavimo šaltinių, net kai finansavimo sumos dar nėra gautos ir paraiška joms nepateikta, bet yra tenkinami apskaitos politikos 86 punkte nurodyti finansavimo sumų pripažinimo kriterijai, pripažįstamos finansavimo pajamos ir sukauptos finansavimo pajamos, kurios parodomos finansinės būklės ataskaitoje prie sukauptų gautinų sumų.

89. Finansavimo sumos (gautinos arba gautos) yra skirstomos į:

89.1. finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti;

89.2. finansavimo sumas kitoms išlaidoms.

90. Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti gali būti registruojamos nemokamai ar už simbolinę kainą gavus ilgalaikį materialųjį ar nematerialųjį turtą, atsargas arba gavus pinigų jiems įsigyti.

91. Finansavimo sumos kitoms išlaidoms yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms (negautoms pajamoms) kompensuoti. Taip pat finansavimo sumomis kitoms išlaidoms yra laikomos visos kitos finansavimo sumos, nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

92. Iš valstybės išdo, Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų gautas finansavimo sumas Įstaiga priskiria prie finansavimo sumų kitoms išlaidoms kompensuoti ir savo apskaitoje pergrupuoja pagal panaudojimo paskirtį į finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti ir (arba) finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti.

93. Gražinant iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų gautas finansavimo sumas valstybės išdui, finansavimo sumos pergrupuojamos į finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti.

94. Finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais patiriamos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos.

95. Kitiems viešojo sektoriaus subjektams perduotos finansavimo sumos nėra priskiriamos sąnaudoms – tokiu atveju mažinamos gautos finansavimo sumos ir registruojamos perduotos finansavimo sumos.

96. Ne viešojo sektoriaus subjektams perduotos finansavimo sumos, registruojamos kaip Įstaigos finansavimo sąnaudos, kartu pripažįstant finansavimo, kuris buvo skirtas šiam tikslui, pajamas. Įstaiga, perduodama finansavimo sumas ne viešojo sektoriaus subjektams, registruoja perduotas finansavimo sumas šiais atvejais:

96.1. kai perduoda savo turtą, įsigytą iš finansavimo sumų, ne viešojo sektoriaus subjektams, t. y. kai dėl to registruojama kito viešojo sektoriaus subjekto investicija į ne viešojo sektoriaus subjektą;

96.2. kai finansavimo sumos perduodamos per tarpininką, t. y. kai Įstaiga perduoda savo turtą, įsigytą iš finansavimo sumų, ne viešojo sektoriaus subjektams, kurie finansuoja viešojo sektoriaus subjektus.

97. Kitiems viešojo arba ne viešojo sektoriaus subjektams perduotos finansavimo sumos, už kurių panaudojimą finansavimo sumų gavėjas teisės aktų nustatyta tvarka turi atsiskaityti Įstaigai, registruojamos kaip išankstiniai apmokėjimai arba ateinančių laikotarpių sąnaudos.

98. Įstaiga, gavusi finansavimo sumas ar turtą iš kito viešojo sektoriaus subjekto per tarpininką, apskaitoje registruoja turtą ir gautas finansavimo sumas pagal pirminį finansavimo sumų šaltinį, kurį nurodo tarpininkas arba finansavimo sumų davėjas.

99. Finansinių ataskaitų rinkinyje finansavimo sumos parodomos pagal finansavimo šaltinį ir tikslinę paskirtį.

100. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1K-205 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 20-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

IX SKYRIUS

FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

101. Finansinių įsipareigojimų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-223 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto patvirtinimo“, 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1K-252 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 18-ojo standarto patvirtinimo“, 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 1K-176 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 19-ojo standarto patvirtinimo“, ir 24-ame VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 1K-432 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 24-ojo standarto patvirtinimo“ .

102. Įstaigos finansiniai įsipareigojimai (toliau – finansiniai įsipareigojimai) skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius.

103. Ilgalaikiams finansiniams įsipareigojimams priskiriami:

103.1. ilgalaikiai skoliniai įsipareigojimai;

103.2. ilgalaikiai atidėjiniai (reglamentuojami apskaitos politikos XI skyriuje);

103.3. kiti ilgalaikiai įsipareigojimai.

104. Trumpalaikiams finansiniams įsipareigojimams priskiriami:

104.1. ilgalaikių skolinių įsipareigojimų einamųjų metų dalis;

104.2. trumpalaikiai skoliniai įsipareigojimai;

104.3. finansavimo sumos;

104.4. mokėtinos sumos į biudžetus ir fondus;

104.5. mokėtinos socialinės išmokos;

104.6. mokėtinos sumos, susijusios su vykdoma veikla:

104.6.1. tiekėjams mokėtinos sumos;

104.6.2. su darbo santykiais susiję įsipareigojimai;

104.6.3. sukauptos mokėtinos sumos;

104.6.4. kiti trumpalaikiai įsipareigojimai.

105. Finansiniai įsipareigojimai apskaitoje registruojami tik tada, kai Įstaiga prisiima įsipareigojimą sumokėti pinigus ar atsiskaityti kitu finansiniu turtu. Įsipareigojimai pagal planuojamus sandorius nepripažįstami finansiniais įsipareigojimais, kol jie neatitinka finansinio įsipareigojimo apibrėžimo (t. y. kol Įstaiga neturi įsipareigojimo perduoti pinigus ar kitą finansinį turtą kitai šaliai arba pasikeisti finansinėmis priemonėmis su kita šalimi galimai sau nepalankiomis sąlygomis).

106. Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai, išskyrus finansinius įsipareigojimus, kurie paskesnio įvertinimo metu įvertinami amortizuota savikaina ir kurių atsiradimo metu nebuvo gauta pinigų, yra vertinami įsigijimo savikaina. Su sandorių sudarymu susijusios išlaidos pripažįstamos pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai jos susidaro. Finansiniai įsipareigojimai, kurie paskesnio įvertinimo metu įvertinami amortizuota savikaina ir kurių atsiradimo metu nebuvo gauta pinigų, pirminio pripažinimo metu vertinami amortizuota savikaina.

107. Po pirminio pripažinimo finansiniai įsipareigojimai finansinėse ataskaitose yra rodomi:

107.1. finansiniai įsipareigojimai, susiję su rinkos kainomis, – tikrąja verte;

107.2. iš suteiktų garantijų kilę įsipareigojimai – tikrąja verte;

107.3. kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai, jų einamųjų metų dalis, trumpalaikiai skoliniai įsipareigojimai, nesusiję su rinkos kainomis, – amortizuota savikaina;

107.4. kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina.

108. Įstaiga nurašo iš apskaitos registruojamus finansinį įsipareigojimą ar jo dalį tik tada, kai įsipareigojimas įvykdomas, panaikinamas ar nustoja galioti.

109. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-223 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

X SKYRIUS

FINANSINĖ NUOMA (LIZINGAS) IR VEIKLOS NUOMA

110. Finansinės ir veiklos nuomos apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 1K-176 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 19-ojo standarto patvirtinimo“.

111. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 1K-176 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 19-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

XI SKYRIUS ATIDĖJINIAI

112. Atidėjinių apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1K-252 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 18-ojo standarto patvirtinimo“.

113. Įstaigos atidėjiniai (toliau – atidėjiniai) pripažįstami ir registruojami apskaitoje, kai atitinka visus šiuos pripažinimo kriterijus:

113.1. Įstaiga turi įsipareigojimą (teisinę prievolę arba neatšaukiamąjį pasižadėjimą) dėl buvusio įvykio;

113.2. tikimybė, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės;

113.3. įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta.

114. Jei patenkinamos ne visos šios sąlygos, atidėjiniai nėra pripažįstami, o informacija apie susijusį su tikėtina sumokėti suma neapibrėžtąjį įsipareigojimą yra pateikiama Įstaigos metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose.

115. Atidėjiniais pripažįstami tik tie įsipareigojimai, kurie susiję su buvusiais įvykiais. Atidėjiniais nepripažįstami numatomi būsimi nuostoliai ar išlaidos, susijusios su Įstaigos būsima veikla.

116. Įstaiga pripažįsta atidėjinio sumą, atsižvelgdama į labiausiai tikėtiną dabartiniam įsipareigojimui padengti reikalingų išlaidų sumą paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną. Atidėjinio sumos dydis nustatomas atsižvelgiant į panašios veiklos patirtį, pasirašytas sutartis, priimtus teisės aktus, ekspertų išvadas, poataskaitinius įvykius ir panašiai.

117. Paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną atidėjiniai peržiūrimi ir jų vertė koreguojama atsižvelgiant į naujus įvykius ir aplinkybes. Jei paaiškėja, kad įsipareigojimų turtu dengti nereikės ar atidėjinio suma sumažėjo, atidėjiniai panaikinami arba sumažinami, mažinant finansinės būklės ataskaitos straipsnių „Ilgalaikiai atidėjiniai“ arba „Ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai“ sumas.

118. Ilgalaikiai atidėjiniai diskontuojami iki dabartinės jų vertės. Taikoma diskonto norma, tiksliausiai parodanti dabartinės pinigų vertės ir įsipareigojimui būdingos rizikos rinkos įvertinimą.

119. Finansinėse ataskaitose atidėjiniai yra rodomi:

119.1. ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai – labiausiai tikėtina įsipareigojimui padengti reikalingų išlaidų suma;

119.2. ilgalaikiai atidėjiniai – amortizuota savikaina (diskontuota labiausiai tikėtina įsipareigojimui padengti reikalingų išlaidų suma).

120. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir

poataskaitiniai įvykiai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1K-252 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 18-ojo standarto patvirtinimo“ nurodyta pateikti informacija.

XII SKYRIUS PAJAMOS

121. Pajamų apskaitos principai metodai ir taisyklės nustatyti 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 1K-161 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 10-ojo standarto patvirtinimo“, ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1K-205 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 20-ojo standarto patvirtinimo“.

122. Įstaigos pagrindinės veiklos pajamoms priskiriamos pajamos, gautos vykdant ūkines operacijas, apimančias pagrindinių Įstaigos nuostatuose nustatytų valstybės funkcijų atlikimą ir jai pavestų programų vykdymą.

123. Įstaigos nepagrindinės veiklos pajamoms priskiriamos pajamos, gautos vykdant nepagrindinę veiklą.

124. Įstaigos pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas.

125. Įstaigos finansavimo pajamos (toliau – finansavimo pajamos) pripažįstamos tuo pačiu laikotarpiu, kai yra padaromos su šiomis pajamomis susijusios Įstaigos sąnaudos (toliau – sąnaudos).

126. Įstaigos kitos pajamos (toliau – kitos pajamos) pripažįstamos, kai tikėtina, kad bus gauta su sandoriu susijusi ekonominė nauda, kai galima patikimai įvertinti kitų pajamų sumą ir kai galima patikimai įvertinti su kitų pajamų uždėbimu susijusias sąnaudas.

127. Finansavimo pajamos veiklos rezultatų ataskaitoje parodomos pagal finansavimo šaltinius ir pagal veiklos, kuriai priskiriamos finansavimo pajamos, tipą (pagrindinė veikla, finansinė ir investicinė veikla arba kita veikla).

128. Pajamomis laikomas tik Įstaigos gaunamos ekonominės naudos padidėjimas. Pajamomis nepripažįstamos trečiųjų asmenų vardu surinktos sumos, nes tai nėra Įstaigos gaunama ekonominė nauda. Jei dėl Įstaigos veiklos atsiranda įplaukų į valstybės biudžetą, kurios registruojamos, ir finansinėse ataskaitose rodomos apskaičiuotos pajamos bei į biudžetą negražintinai pervestinos pajamos, tik šių sumų skirtumas rodo Įstaigos ekonominės naudos padidėjimą.

129. Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo yra uždėbamos, t. y. kuriuo suteikiamos viešosios, kitos paslaugos, parduodamas turtas ar kita, nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

130. Pajamos įvertinamos ir finansinėse ataskaitose rodomos tikrąja verte.

131. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 1K-161 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 10-ojo standarto patvirtinimo“, ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“,

patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1K-205 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 20-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

XIII SKYRIUS SĄNAUDOS

132. Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 11-ajame VSAFAS „Sąnaudos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-059 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 11-ojo standarto patvirtinimo“. Sąnaudų, susijusių su konkrečių turto, finansavimo sumų ir įsipareigojimų straipsnių apskaita, principai nustatyti šių straipsnių apskaitą reglamentuojančiuose VSAFAS.

133. Įstaigos pagrindinės veiklos sąnaudoms priskiriamos sąnaudos, patirtos vykdant ūkines operacijas, apimančias pagrindinių Įstaigos nuostatuose nustatytų valstybės funkcijų atlikimą ir jai pavestų programų vykdymą.

134. Įstaigos kitos veiklos sąnaudoms priskiriamos sąnaudos, atsirandančios vykdant nepagrindinę veiklą.

135. Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką.

136. Sąnaudomis pripažįstama tik ta ankstesniųjų ir ataskaitinio laikotarpių išlaidų dalis, kuri tenka per ataskaitinį laikotarpį uždirbtoms pajamoms ar prisiimtiems įsipareigojimams. Išlaidos, skirtos pajamoms uždirbti būsimaisiais laikotarpiais, apskaitoje registruojamos ir pateikiamos finansinėse ataskaitose kaip turtas ir bus pripažįstamos sąnaudomis būsimaisiais laikotarpiais.

137. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su konkrečių pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, jos pripažįstamos sąnaudomis tą ataskaitinį laikotarpį, kada buvo patirtos.

138. Tais atvejais, kai Įstaigos sąnaudas kompensuoja trečioji šalis, pripažintos sąnaudos sumažinamos kompensacijos suma.

139. Sąnaudos įvertinamos tikrąja verte. Kai atsiskaitymai atliekami grynaisiais pinigais, sąnaudų dydis įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų suma. Tais atvejais, kai numatytas atsiskaitymo laikotarpis ilgesnis nei 12 mėnesių ir palūkanos nėra išskirtos iš bendros mokėtinios sumos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą.

140. Veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos sąnaudos parodomos atsižvelgiant į jų pobūdį (t. y. darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, nusidėvėjimo ir panašios sąnaudos).

141. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 11-ajame VSAFAS „Sąnaudos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-059 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 11-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

XIV SKYRIUS

SANDORIAI UŽSIENIO VALIUTA

142. Sandorių užsienio valiuta apskaitos principai nustatyti 21-ajame VSAFAS „Sandoriai užsienio valiuta“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1K-348 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 21-ojo standarto patvirtinimo“.

143. Įstaigos sandoriai užsienio valiuta (toliau – sandoriai užsienio valiuta) pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje pagal sandorio dieną galiojantį euro ir užsienio valiutos santykį, nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu.

144. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo dieną yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose. Veiklos rezultatų ataskaitoje atliekama tokių pajamų ir sąnaudų tarpusavio įskaita ir parodomas tik perskaičiavimo dėl valiutos kursų pokyčių rezultatas.

145. Valiutos kurso ir valiutos keitimo kurso skirtumas, susidaręs keičiant (perkant ar parduodant) valiutą, laikomas banko paslauga ir registruojamas kaip pagrindinės veiklos kitos sąnaudos.

146. Valiutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos euro ir užsienio valiutos santykį, nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu.

147. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 21-ajame VSAFAS „Sandoriai užsienio valiuta“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1K-348 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 21-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

XV SKYRIUS

NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI IR NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

148. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1K-252 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 18-ojo standarto patvirtinimo“.

149. Įstaigos neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas (toliau – neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas) registruojami nebalansinėse sąskaitose.

150. Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas nerodomi nei finansinės būklės ataskaitoje, nei veiklos rezultatų ataskaitoje. Informacija apie juos yra pateikiama aiškinamajame rašte. Kai tikimybė, kad reikės panaudoti turtą įsipareigojimui padengti arba kad neapibrėžtasis turtas duos Įstaigai ekonominės naudos, yra labai maža, informacija Įstaigos metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose nėra pateikiama.

151. Informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus ir neapibrėžtąjį turtą turi būti peržiūrima ne rečiau negu kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną, siekiant užtikrinti, kad pokyčiai būtų tinkamai atskleisti Įstaigos metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose.

XVI SKYRIUS POATASKAITINIAI ĮVYKIAI

152. Poataskaitinių įvykių apskaitos ir pateikimo finansinių ataskaitų rinkinyje principai, nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1K-252 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 18-ojo standarto patvirtinimo“.

153. Įstaigos poataskaitinis įvykis (toliau – poataskaitinis įvykis) – įvykis per laikotarpį nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos iki finansinių ataskaitų rinkinio sudarymo dienos.

154. Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Įstaigos finansinę padėtį paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (t. y. turi įtakos Įstaigos finansinei padėčiai ar veiklos rezultatams balanso data), yra koreguojantieji poataskaitiniai įvykiai. Atsižvelgiant į jų įtakos parengtoms finansinėms ataskaitoms reikšmę, koreguojantieji poataskaitiniai įvykiai yra rodomi finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose.

155. Poataskaitiniai įvykiai, kurie nesuteikia papildomos informacijos apie Įstaigos finansinę padėtį paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (t. y. šie įvykiai parodo sąlygas, atsiradusias po paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos), yra nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai. Nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai aprašomi Įstaigos metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose, kai jie yra reikšmingi.

156. Įstaigos finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1K-252 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 18-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

XVII SKYRIUS APSKAITOS POLITIKOS KEITIMAS

157. Apskaitos politikos keitimo principai nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-058 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 7-ojo standarto patvirtinimo“.

158. Pasirinktą apskaitos politiką Įstaiga taiko nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti skirtingų ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo

reikia, kad būtų galima nustatyti Įstaigos finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų keitimosi tendencijas.

159. Įstaiga pasirenka ir taiko apskaitos politiką vadovaudamasi nuostatomis, pateiktomis 1-ajame VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“.

160. Ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių pripažinimo, apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų vertinimo apskaitoje pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos keitimu.

161. Apskaitos politika (toliau – apskaitos politika) gali būti keičiama:

161.1. dėl VSAFAS nuostatų pakeitimo;

161.2. jei to reikalauja kiti teisės aktai;

161.3. siekiant tiksliau pateikti informaciją apie veiklos rezultatus.

162. Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose parodomas taikant retrospektyvinį būdą, t. y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi naudojama, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams nuo jų atsiradimo.

163. Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas einamojo ataskaitinio laikotarpio informacijai ir darytų ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitoje tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo apskaitos politika pakeičiama, ir parodomas einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitoje apskaitos politikos keitimo poveikio dalis, susijusi su ankstesniais laikotarpiais, rodoma straipsnyje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio informacija finansinėse ataskaitose pateikiama tokia, kokia buvo, t. y., nėra koreguojama.

164. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-058 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 7-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

XVIII SKYRIUS

APSKAITINIŲ ĮVERČIŲ KEITIMAS

165. Apskaitinių įverčių principai ir taisyklės nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-058 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 7-ojo standarto patvirtinimo“.

166. Įstaigos apskaitinis įvertis (toliau – apskaitinis įvertis) – remiantis prielaidomis, atsižvelgiant į dabartinę turto ir įsipareigojimų vertę ir tikėtiną naudą ar įsipareigojimus, nustatomas apytikslis dydis, naudojamas turto ir įsipareigojimų vertei nustatyti.

167. Apskaitiniai įverčiai naudojami, kai turto ar įsipareigojimų vertė negali būti tiksliai apskaičiuota, o tik įvertinta.

168. Apskaitiniai įverčiai yra peržiūrimi tuo atveju, jei pasikeičia aplinkybės, kuriomis buvo remtasi atliekant įvertinimą, arba atsiranda papildomos informacijos ar kitų įvykių.

169. Apskaitinio įverčio keitimas nesusijęs su ankstesniais laikotarpiais ir nėra apskaitos klaidos taisymas, todėl buhalterinėje apskaitoje registruojamas tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo keitimas buvo atliktas, o finansinėse ataskaitose parodomas taikant perspektyvinį būdą.

170. Finansinių ataskaitų elemento vertės pokytis, atsiradęs dėl apskaitinio įverčio pokyčio, turi būti parodytas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo parodyta prieš tai buvusi šio ataskaitos elemento vertė. Informacija, susijusi su apskaitinio įverčio pokyčiu, pateikiama Įstaigos metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose.

XIX SKYRIUS

APSKAITOS KLAIDŲ TAISYMAS

171. Apskaitos klaidų taisymo principai ir taisyklės nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-058 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 7-ojo standarto patvirtinimo.

172. Įstaigos apskaitos klaida (toliau – apskaitos klaida) – klaida, kuri atsiranda dėl neteisingo skaičiavimo, netinkamo apskaitos metodo taikymo, neteisingo ūkinės operacijos ar ūkinio įvykio registravimo ar dėl apsirikimo.

173. Esminė apskaitos klaida – einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu išaiškėjusi klaida, dėl kurios praėjusio ar kelių praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinės ataskaitos negali būti laikomos iš esmės patikimomis.

174. Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vertinė išraiška individualiai arba kartu su kitų ataskaitinio laikotarpio klaidų vertine išraiška yra didesnė nei 0,25 procento turto vertės.

175. Einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu gali būti pastebėtos klaidos, padarytos praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Ir esminės, ir neesminės klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose.

176. Klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose parodoma taip:

176.1. jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir parodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;

176.2. jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir parodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama.

177. Įstaigos metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose pateikiama tokia su esminės klaidos taisymu susijusi informacija:

177.1. esminių apskaitos klaidų pobūdis ir ataskaitinis laikotarpis, kuriuo esminė klaida buvo padaryta;

177.2. kokiems finansinės būklės ataskaitos straipsniams esminės apskaitos klaidos taisymas turėjo įtakos;

177.3. koregavimo suma, registruota apskaitoje ir įtraukta parodant grynąjį ataskaitinio laikotarpio perviršį ar deficitą.

XX SKYRIUS INFORMACIJOS PAGAL SEGMENTUS PATEIKIMAS

178. Informacijos apie segmentus pateikimo reikalavimai nustatyti 25-ajame VSAFAS „Segmentai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 1K-232 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 25-ojo standarto patvirtinimo“.

179. Įstaigos apskaita tvarkoma pagal segmentus. Segmentai – Įstaigos veiklos pagal vykdomas valstybės funkcijas dalys, apimančios vienaarūšes Įstaigos teikiamas viešąsias paslaugas pagal valstybės funkcijų klasifikatorių.

180. Apie kiekvieną segmentą pateikiama tokia informacija:

180.1. segmento pagrindinės veiklos sąnaudos;

180.2. segmento pagrindinės veiklos pinigų srautai.

181. Jei turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir sąnaudų priskyrimo segmentui pagrindas yra neaiškus, šios sumos yra priskiriamos prie didžiausią Įstaigos veiklos dalį sudarančio segmento.

182. Įstaigos metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti pateikiama visa 25-ajame VSAFAS „Segmentai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 1K-232 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 25-ojo standarto patvirtinimo“, nurodyta pateikti informacija.

XXI SKYRIUS STRAIPSNIŲ TARPUSAVIO UŽSKAITOS IR PALYGINAMIEJI SKAIČIAI

183. Įstaigos turtas ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos bei pinigų įplaukos ir išmokos finansinėse ataskaitose nurodomi atskirai. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, Įstaigos turto ir įsipareigojimų, taip pat pajamų ir sąnaudų tarpusavio užskaita negalima, išskyrus atvejus, kai konkretus VSAFAS reikalauja būtent tokios įskaitos.

184. VSAFAS numatytais atvejais Įstaigos pajamų ir sąnaudų straipsnių tarpusavio užskaita gali būti atliekama finansinėse ataskaitose pateikiant tik rezultatą (t. y. iš pajamų atėmus atitinkamas sąnaudas): pelną arba nuostolį. Pavyzdžiui, rezultatas – pelnas arba nuostolis – yra rodomas perleidus ar pardavus ilgalaikį turtą, keičiant užsienio valiutą.

185. VSAFAS numatytais atvejais pakeitus finansinių ataskaitų straipsnių pateikimo ar grupavimo tvarką, praėjusio ataskaitinio laikotarpio finansiniai duomenys pergrupuojami taip, kad finansinė informacija būtų galima palyginama.

XXII SKYRIUS

FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS

186. Įstaigos finansinių ataskaitų rinkinio (toliau – finansinių ataskaitų rinkinys) tikslas – pateikti informaciją vartotojams, kurie neturi galimybės pareikalauti jų poreikius atitinkančių ataskaitų.

187. Finansinių ataskaitų informacijos vartotojai yra mokesčių mokėtojai, valstybės valdžios institucijos, Įstaigos kreditoriai, tiekėjai ir panašiai. Finansinių ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija apie Įstaigos finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynąjį turtą ir pinigų srautus, kuria naudojasi vartotojai, priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo ir jų naudojimo teikiant viešąsias paslaugas.

188. Įstaiga rengia žemesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinį.

189. Finansinėse ataskaitose visos sumos pateikiamos Lietuvos Respublikos piniginiiais vienetais – eurai.

190. Įstaiga teikia metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Įstaigos finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais, tarpinis atskaitinis laikotarpis sutampa su kalendoriniu ketvirčiu. Jei išskirtinėmis aplinkybėmis pateikiamas trumpesnio nei 12 mėnesių finansinių ataskaitų rinkinys (pavyzdžiui, steigimo arba reorganizavimo atvejais), be finansinių ataskaitų rinkinio laikotarpio, Įstaiga turi nurodyti:

190.1. priežastį, dėl kurios finansinių ataskaitų rinkinio laikotarpis nėra 12 mėnesių;

190.2. faktą, kad tam tikrų ataskaitų, pavyzdžiui, veiklos rezultatų, grynojo turto pokyčių, pinigų srautų lyginamųjų sumų, negalima palyginti.

191. Įstaiga rengia metinių finansinių ataskaitų rinkinį, kurio sudėtis nustatyta 1-ajame VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“.

192. Įstaigos finansinės ataskaitos sudaromos 2-ajame VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 1K-378 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 2-ojo standarto patvirtinimo“, 3-ajame VSAFAS „Veiklos rezultatų ataskaita“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 1K-379 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 3-ojo standarto patvirtinimo“, 4-ajame VSAFAS „Grynojo turto pokyčių ataskaita“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 1K-380 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 4-ojo standarto patvirtinimo“, 5-ajame VSAFAS „Pinigų srautų ataskaita“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. 1K-011 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 5-ojo standarto patvirtinimo“, ir 6-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 18 d. įsakymu Nr. 1K-247 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 6-ojo standarto patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

193. Įstaigos metinis finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas iki 1-ajame VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“ nustatytos datos Įstaigos tarpinis finansinių ataskaitų rinkinys – finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas apibendrinus laikotarpio, trumpesnio negu ataskaitinis laikotarpis (kalendoriniai metai), duomenis.

194. Tarpinėse finansinėse ataskaitose informacija pateikiama nuo ataskaitinių metų pradžios iki paskutinės tarpinio ataskaitinio laikotarpio dienos.

195. Įstaiga rengia tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį, kurio sudėtis nustatyta 23-iajame VSAFAS „Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. 1K-213 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 23-ojo standarto patvirtinimo“.

196. Įstaigos tarpinis finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas iki 23-iajame VSAFAS „Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. 1K-213 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 23-ojo standarto patvirtinimo“, nustatytos datos.
